

Koordineringsudvalg for bæredygtigt byggeri

Referat af møde 10 den 5. december 2023

Mødet blev afholdt hos Kommunernes Landsforening

Dagsorden:

1. Velkommen og dagens program
2. Orientering fra Social- og Boligstyrelsen
3. Nyt fra Strateginetværket for bæredygtigt byggeri
4. Byggeriets klimabelastning
5. Temaer for 2024
 - Året der gik
 - Ændret byggeskik
 - Cirkularitet i byggeriet
 - Næste års møder

Ad 1 velkommen og dagens program

(slide 1-5)

Mia Manghezi bød velkommen og præsenterede dagens program. Endvidere vendte Mia kort udvalgets rolle og synlighed, herunder afrapporteringsform for møderne.

Sara Røpke bød velkommen til KL-huset.

Ad 2 Orientering fra Social- og Boligstyrelsen

Ved kontorchef, Berit Ipsen Hansen, SBST

(slide 8 – 12)

Berit Ipsen Hansen gav en kort status på indfasning af klimakrav fra 2025.

Forhandlingerne forventes at blive påbegyndt snart. Rapport, som danner et opdateret grundlag for de forestående forhandlinger om grænseværdien, er færdigudarbejdet og ligger på BUILD's hjemmeside. Styrelsen oplyste, at koordineringsudvalgets input fra sidste møde er blevet videregivet til departementet, så det kan indgå i de forestående forhandlinger.

Berit oplyste endvidere, at der efter statsstøttesagen vedr. LCAbyg bliver udarbejdet en metodebeskrivelse for LCAbyg, som bliver færdig til marts.

Siden sidste møde er der blevet udviklet et ensartet standardformat for aflevering af LCA-beregning. Det er en frivillig ordning i 2024, men der vil blive undersøgt muligheder for at kunne stille krav om anvendelse af et ensartet format. Styrelsen undersøger desuden mulighederne for en afleveringsplatform til LCA-beregninger.

Berit oplyste om styrelsens langsigtede planer om ændringer i BR, der vil medføre en forenkling af BR, herunder en vurdering af bestemmelsernes digitaliseringsparathed. I arbejdet vil der ligeledes indgå en vurdering af, hvordan kravene kan tilpasses for at understøtte produktivitet og CO₂e-reduktioner i byggeriet.

Ad 3 Nyt fra Strateginetværket for bæredygtigt byggeri

Ved underdirektør, Hanne Ullum, Bygherreforeningen

Hanne Ullum gav en status på Strateginetværkets initiativer, herunder dilemmaundersøgelsen BR 18 vs. bæredygtighed, der er blevet udgivet. Endvidere har Strateginetværket netop udgivet rapport om grænseværdier for nybyggeri, mens der er en rapport om nedrivninger og en GAP-undersøgelse mellem Planloven og BR på vej. Der er ved at blive udarbejdet projektansøgning om videreudvikling af risikofond.

Hanne Ullum orienterede afslutningsvis om, at de afsøger mulighederne for en forlængelse af Strateginetværket.

Ad 4 Byggeriets klimabelastning

Ved chefkonsulent Niels Bruus Varming, SBST og specialkonsulent Jonas Disager Kraft, Energistyrelsen
(Slide 15-31)

De to styrelser gennemgik opgørelsesmetoden for byggeriets samlede CO₂e-udledninger. Dette med afsæt i, at der flere steder bliver anført, at byggeriet udgør op mod 30% af Danmarks samlede CO₂e-udledning. SBST og Energistyrelsen kommer frem til en anden påvirkningsprocent. Forklaring på forskellen bunder bl.a. i, at driften af eksisterende bygninger samt udledninger fra anlægssektoren er inkluderet i den tidligere opgørelse. Endvidere er den tidligere opgørelse opgjort som andelen af Danmarks territoriale udledninger frem for forbrugsbaserede udledninger.

ENS redegjorde for forskellen på de forbrugsbaserede udledninger, der opgøres som danske og udenlandske udledninger knyttet til dansk forbrug samt de territoriale udledninger, der opgøres som udledninger knyttet til produktion inden for Danmarks grænser. Grunden til, at der tages udgangspunkt i de forbrugsbaserede udledninger og ikke nationale udledninger, er, at nybyggeri og renovering af bygninger i Danmark i høj grad er afhængige af materialer produceret i udlandet. Derfor vil det ikke give et retvisende billede udelukkende at anvende nationale udledninger som grundlag for opgørelsen. Opgørelsen af de samlede danske forbrugsbaserede CO₂e-udledninger er baseret på Energistyrelsens publikation "Danmarks globale klimapåvirkning – Global afrapportering". Det er i publikationen beskrevet, at Danmarks samlede CO₂e-udledning var 63 mio. tons i 2021. Byggeriets klimapåvirkning svarer til ca. 10 pct. af Danmarks samlede forbrugsbaserede CO₂e-udledninger. Jf. slides blev det afgrænset, hvilke udledninger der kan tælles med i forbindelse med nybyggeriets

udledninger. Af dem fremgår det, at nybyggeriets samlede udledninger udgør 5% af Danmarks samlede CO₂e-udledninger.

Styrelsen oplyste, at 57% af etagearealet af det årlige nybyggeri er omfattet af LCA-kravet.

Styrelsen vil følge op på ovenstående ved udarbejdelse af et faktaark og en hjemmesidenyhed.

Ad 5 Temaer for 2024

Refleksioner over året der gik ved Mia Manghezi og eksterne inspirationsoplæg til næste års temaer.

(Slide 33 – 50)

Forpersonens refleksioner over året der gik

Mia Manghezi kom ind på koordineringsudvalgets rolle og arbejde, som efter aftale med SBST vil blive mere synlig i 2024. Der vil som udgangspunkt blive lavet en nyhed efter hvert møde.

Efterfølgende gennemgik Mia sidste års møder og temaer. Medlemmerne blev bedt om at bidrage med forslag til temaer for 2025. Styrelsen har foreslået to temaer; tema 1: ændret byggeskik som følge stramning af klimakrav og tema 2: øget cirkularitet i byggeriet.

Generelle kommentarer fra udvalget:

- *Forslag til opfølgning på 2023-temaer med klimakrav, herunder renovering og klimakrav til renovering, samt drøftelser af modul A4 og A5 i LCA-beregningerne.*
- *Forslag til operationalisering af byggeplads-krav*
- *Forslag til fokus på implementering af EU lovgivning; Bygningsdirektivet og Byggevareforordningen, der forventes at lande i år.*

Inspirationsoplæg til tema 1: Ændret byggeskik

Ved Christian Nørgaard, KIRKBI

Som inspiration til bud på næste års temafortalte Christian Nørgaard om KIRKBI's erfaringer med lavemissions-byggeri.

Fokus for byggeri må være klimaforandringer. Byggeriet har brug for at se agrovejen, biofysik, men spørgsmålet er, hvorvidt branchen er åben nok for at tage imod det?

Fra bygherrens perspektiv vil en ændret byggeskik mod lavemissionsbyggerier blive væsentligt dyrere og følge en eksponential kurve, desto strammere klimakravene bliver.

En fordyrelse af byggeriet kan skabe udfordringer på tværs af byggeriets værdikæder.

Endvidere vil ændret byggeskik mod lavemissionsbyggerier kunne møde udfordringer i bygningsreglementet. Særligt funktionskravene til sikkerhedsniveauer, brand og indeklimate kan være udfordrende at overholde, hvis der kommer et meget ambitiøst klimakrav.

Kommentarer fra udvalget, som kan indgå i de kommende drøftelser i 2024:

- *Hvordan kan renovering spille ind som en del af omstillingen af byggeriet mod en grønnere byggesektor?*
- *Endvidere blev løsninger og udfordringer ved en ændret byggeskik drøftet, herunder behovet for en forenkling af regulering af byggeriet.*

Inspirationsoplæg til tema 2: Øget cirkularitet i byggeriet

Ved Anders Sørensen, Enemærke & Petersen A/S

Anders Sørensen fra Enemærke & Petersen A/S fortalte om deres erfaringer som entreprenør inden for genbrug, minimering af affald, planlægning af byggeproces samt indkøb med omtanke.

Enemærke & Petersen A/S har fået mere erfaring med design for adskillelse og selektiv nedrivning med henblik på genbrug. På byggepladsen var der dog stadig plads til forbedring inden for affaldssortering og dokumentation.

Enemærke & Petersen A/S mener, at der er gode takter inden for en tidlig involvering af parterne samt en byggeledelse på grundlag af data. Simplificering af konstruktioner, adskillelige byggekomponenter og kalkmørtel frem for cementmørtel blev anset som centrale løsninger, der dog stadigvæk var i støbeskeen.

Hos Enemærke & Petersen A/S er de blevet bedre til at inkorporere genbrugsprodukter. Der var dog stadigvæk behov for udvikling inden for kommunikation og vidensopbygning, herunder dokumentation.

Kommentarer fra udvalget, som kan indgå i de kommende drøftelser i 2024:

- *Fokus på cirkularitet i forbindelse med renoveringer.*
- *Cirkularitet er et spændende emne, herunder også ift. regulering. Der er flere krav i BR som vanskeliggør cirkularitet. Det vedrører bl.a. transformationer af bygninger, der i skrivende stund skal leve op til eksisterende regler for energi og indeklimate.*
- *Cirkularitet er et tværgående tema, som ikke blot vedrører byggeriets CO₂-udledninger. Biodiversitet og udtømningen af ikke-fornybare ressourcer bør ligeledes være en overvejelse.*

Næste års møder:

Ved forperson, Mia Manghezi

Mia oplyste, at næste års møder foreløbigt var bestemt til:

- Onsdag d. 6. marts kl. 13:00 – 16:00
- Onsdag d. 29. maj kl. 13:00 – 16:00
- Onsdag d. 18. september kl. 13:00 – 16:00
- Onsdag d. 11. december kl. 13:00 – 16:00

Deltagerne har modtaget indkaldelse til de første to møder, mens indkaldelse til de næste møder vil blive sendt senere hen, når datoerne er endelige.